

Opinia Komitetu Regionów „Horyzont 2020» – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji”

(2012/C 277/14)

KOMITET REGIONÓW przekazuje następujące kluczowe przesłania:

- Zaproponowane rozporządzenie Rady oraz plany wdrożenia programu „Horyzont 2020” muszą w większym stopniu koncentrować się na rzeczywistych praktykach oraz wpływać na nie. W związku z tym należy zachęcać podmioty szczebla lokalnego i regionalnego do aktywnego udziału w realizacji celów strategii „Europa 2020”.
- Trójfilarowy system programu „Horyzont 2020” wnosi znaczącą wartość dodaną do europejskich badań naukowych.
- Środki z programu „Horyzont 2020” powinny zostać przeznaczone na rozwój koncepcji, metod i innych form kapitału intelektualnego niezbędnego do współpracy miast i regionów, uniwersytetów i przedsiębiorstw w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy.
- Regiony i miasta powinny uwzględnić badania, rozwój i innowacje (BRI) jako niezbędny element ich głównego programu politycznego. Środki finansowe przeznaczone na realizację programu „Horyzont 2020” i polityki spójności powinny być wykorzystywane w celu tworzenia koncepcji, narzędzi i innych warunków wstępnych, dzięki którym władze lokalne i regionalne mogłyby aktywnie promować innowacje, podejmować ryzyko oraz inwestować w praktyczne zastosowania BRI, tak aby realizowane działania były dostosowane do konkretnych potrzeb danego regionu.
- KR proponuje wyznaczenie strategicznego celu programu „Horyzont 2020”, dotyczącego wykształcenia kultury otwartych innowacji za pośrednictwem specjalnych programów i innych instrumentów. Ekosystemy innowacji, kluczowe technologie wspomagające, zamówienia publiczne i infrastruktury badawcze wymagają szeroko zakrojonych działań rozwojowych.
- Odnowa programu ramowego oznacza uproszczenie praktyk programowych oraz zwiększenie wpływu finansowanych ze środków UE projektów w zakresie BRI.
- Aby osiągnąć wyznaczone cele, trzeba również zmienić sposób myślenia. KR zachęca pionierskie regiony do tworzenia europejskich konsorcjów łączących różne zdolności w celu opracowywania nowatorskich innowacji społecznych o zastosowaniu ogólnoeuropejskim.
- Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) może wnieść szczególny wkład także na szczeblu regionalnym.

Sprawozdawca

Markku MARKKULA (FI/PPE), członek Rady Miasta Espoo

Dokument źródłowy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020)

COM(2011) 809 final

I. ZALECENIA POLITYCZNE*Pierwsze główne przesłanie:*

Zaproponowane rozporządzenie Rady oraz plany wdrożenia programu „Horyzont 2020” muszą w większym stopniu koncentrować się na rzeczywistych praktykach oraz wpływać na nie. W związku z tym należy zachęcać podmioty szczebla lokalnego i regionalnego do aktywnego udziału w realizacji celów strategii „Europa 2020”.

1. Propozycje Komisji są doskonałym punktem wyjścia do zdefiniowania działań UE w zakresie badań, rozwoju i innowacji (BRI) w następnym okresie programowania 2014–2020. Wszystkie regiony i podmioty regionalne mogą i powinny skutecznie wykorzystywać wiedzę. W związku z tym niezmiernie ważne jest rozpowszechnianie i dalsze opracowywanie wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w całej Europie.

2. Dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” ważne jest, by polityka spójności UE przyczyniała się do zwiększania lokalnego zasobu umiejętności i potencjału innowacyjnego, jak również do rozwoju narzędzi i współpracy wspierających kooperację między regionami w Europie. Takie narzędzia i współpraca są potrzebne do wdrożenia wyników programu „Horyzont 2020” na szczeblu regionalnym i lokalnym. Wszelkie regionalne działania badawcze finansowane w ramach programu „Horyzont 2020” powinny obejmować wymiar związany ze „światową doskonałością”, co umożliwi zasady inteligentnej specjalizacji. Poza tym w programach operacyjnych oraz strategiach badań, innowacji i inteligentnej specjalizacji należy właściwie uwzględnić ściślejsze powiązania między programem „Horyzont 2020” a funduszami strukturalnymi.

3. Wniosek Komisji jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Środki w ramach programu „Horyzont 2020” są pomyślane tak, by ich wdrożenie na poziomie UE przyniosło jak największą wartość dodaną i jak największe oddziaływanie. Działania mogą wzmacniać ogólne zasady badań i innowacji, wspierać działalność badawczą państw członkowskich i zapewniać unikanie powielania. Szczególnie ważne jest to, że program „Horyzont 2020” może pomóc w osiągnięciu masy krytycznej w kluczowych sektorach oraz w podejmowaniu wysokiego ryzyka i długoterminowych B+R, ponieważ pozwala na dzielenie ryzyka oraz zapewnia szerokie spojrzenie i oszczędności skali, których nie można byłoby osiągnąć w inny sposób.

KOMITET REGIONÓW

4. Podkreśla znaczenie programu „Horyzont 2020”. Planowany poziom finansowania tego programu wynoszący 80 mld EUR jest uzasadniony z powodu jego roli w realizacji strategii „Europa 2020” i innych unijnych strategii politycznych, a także w urzeczywistnieniu i funkcjonowaniu europejskiej przestrzeni badawczej; stanowi to jednocześnie niezbędne potrzebne

minimum. Niemniej jednak, zważywszy na to, że Europa musi wyjść z kryzysu finansowego i stworzyć solidną podstawę dla wybranych priorytetów w ramach swojej globalnej roli, program „Horyzont 2020” musi obejmować instrumenty skupiające się na zmianach rzeczywistych praktyk oraz zapewniające szybsze osiąganie wyników społecznych w formie tworzenia nowych miejsc pracy, inteligentnego wzrostu oraz zwiększenia dobrobytu zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej.

5. Z zadowoleniem przyjmuje cel programu „Horyzont 2020”, który zmierza do zwiększenia innowacji uzyskiwanych w wyniku badań naukowych, a jednocześnie uwzględnia potencjał innowacji. Dlatego też jest niezbędne, by – jeszcze przed rozpoczęciem nowego okresu programowania – regionalni decydenci polityczni i działające na danym obszarze uniwersytety i instytuty badawcze zaczęły aktywnie rozwijać wspólne regionalne strategie dotyczące innowacji i programy wdrażania, które byłyby strategicznie oparte na inteligentnej specjalizacji oraz wspólnie finansowane z różnych źródeł, w tym z budżetów gminnych, wkładów przedsiębiorstw oraz szeregu instrumentów finansowych UE. Istotne jest przy tym, aby europejski program badań naukowych i innowacji oraz krajowe i regionalne strategie innowacji były do siebie wzajemnie dostosowane.

6. Apeluje o to, by plany w ramach programu „Horyzont 2020” (jeśli chodzi o treść, przeznaczenie środków i narzędzia) były oceniane pod kątem ich wpływu, a w szczególności oddziaływania stymulującego, jako elementu całości działań w zakresie badań, rozwoju i innowacji (BRI) prowadzonych w Europie. „Horyzont 2020” to program o ogromnym budżecie (80 mld EUR na lata 2014–2020). W przypadku działań programu Marie Curie obserwuje się jednak redukcję środków z niemal 1 mld w 2013 r. do zaledwie 0,7 mld w 2014 r. Zważywszy na płynące z tego programu korzyści, nakłady finansowe na te działania powinny być bardziej zbliżone do nakładów związanych z ERBN. Ponadto program „Horyzont 2020” stanowi jedynie kilka procent całości działań w zakresie BRI w Europie; przy podejmowaniu decyzji powinno się mieć na uwadze cały europejski system BRI oraz powinno się wyznaczać jednoznaczne priorytety dotyczące wykorzystania środków przeznaczonych na ten program.

7. Ponownie podkreśla ⁽¹⁾, że należy poczynić odważne kroki w praktyce i przekazać wszystkim szczeblom władzy w państwach członkowskich – władzy lokalnej i regionalnej, a także centralnej – większą odpowiedzialność oraz zaangażować wszystkie inne zainteresowane podmioty. W krajowych programach reform należy uznać ważną rolę władz regionalnych i lokalnych w definiowaniu i wdrażaniu strategii „Europa 2020”. Ponadto istotne jest poczucie współodpowiedzialności wszystkich kluczowych podmiotów skupiających się na działaniach regionalnych w zakresie BRI za pośrednictwem paktów terytorialnych.

⁽¹⁾ CdR 72/2011 fin.

8. Wzywa miasta i regiony, by odgrywały zasadniczą rolę w tworzeniu nowych rodzajów wspólnych przedsięwzięć ukierunkowanych na partnerstwa publiczno-prywatne z udziałem obywateli oraz w podkreślaniu silniejszej roli użytkowników, otwartych innowacji i wykorzystywaniu doskonałej wiedzy w stymulowaniu BRI potrzebnych do tworzenia innowacyjnych rozwiązań dla wyzwań społecznych. Przy wyznaczaniu celu dotyczącego objęcia przez Europę roli światowego lidera w pokonywaniu głównych wyzwań społecznych, o czym jest już mowa w programie „Horyzont 2020”, należy zwrócić uwagę na to, aby działania w zakresie BRI miały charakter wielodyscyplinarny, wielosektorowy, wielowymiarowy i wielokulturowy, co z kolei wymaga silnego uczestnictwa na poziomie życia codziennego. Laboratoria nie są już tradycyjnymi obiektami uniwersyteckimi, lecz regionalnymi ekosystemami innowacji, działającymi jako poligony doświadczalne służące szybkiemu prototypowaniu wielu rodzajów innowacji wynikających z potrzeb użytkowników: nowych produktów, procesów, struktur i systemów mających transformacyjny i skalowalny charakter. Nie można ich utworzyć ani utrzymać bez aktywnego udziału władz lokalnych i regionalnych.

9. Podkreśla, że do osiągnięcia celu polegającego na zapewnieniu synergii między polityką regionalną i polityką w zakresie badań naukowych niezbędny jest komponent regionalny w programie „Horyzont 2020”. Komitet wnosi zatem, aby w programie tym zachowano takie instrumenty i programy, jak regiony wiedzy i żywe laboratoria, które charakteryzują się silnym wymiarem i uczestnictwem regionalnym, wywierają znaczny wpływ na poziomie regionalnym, wzmacniają regionalny potencjał innowacji i wykraczają poza samą tylko „wymianę wiedzy”.

10. Apeluje, by nie likwidować programu „Regiony wiedzy” – nawet jeśli podobne działania są organizowane i finansowane w znacznej mierze ze środków polityki spójności. Wręcz przeciwnie, program „Regiony wiedzy” powinien być stosowany jako instrument służący rozwojowi regionalnej doskonałości, a jego zasięg powinien zostać znacznie zwiększony. Regiony wiedzy mogą mieć zasadnicze znaczenie dla zachęcania regionów do wdrażania inteligentnej specjalizacji oraz wspierania ich w tych działaniach, a także mogą przyczynić się do pogłębienia współpracy europejskiej i wzmocnienia *benchmarkingu* – procesu skupiającego się na współtworzeniu zmian systemowych dzięki benchmarkingowi i wspólnemu uczeniu się.

11. Proponuje, by regiony wiedzy odgrywały szczególną rolę w finansowaniu badań mających na celu określenie sposobów włączenia działań regionalnych do różnych inicjatyw przewodnich na rzecz owocnej współpracy europejskiej. W związku z tym jednym z celów regionów wiedzy powinno być zwiększenie konkurencyjności regionalnych ekosystemów badawczych w dziedzinach objętych agendą cyfrową i w zakresie technologii zasobooszczędnych, zarówno na szczeblu europejskim, jak i globalnym, co stworzyłoby nowe możliwości gospodarcze dla uczestniczących MŚP, które odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań i ich wprowadzaniu na rynek.

12. Wyraża zaniepokojenie faktem, iż ani w wieloletnich ramach finansowych Unii Europejskiej na lata 2014–2020, ani w programie „Horyzont 2020” nie wspomina się o przyszłości programu „Inteligentna energia dla Europy”, który w obecnym okresie programowania jest niezbędny dla innowacji w takich

dziedzinach, jak: sprawowanie władzy na szczeblu lokalnym, inżynieria finansowa, przyciąganie podmiotów lokalnych i obywateli, długofalowa wizja czy tworzenie sieci kontaktów, i dzięki któremu możliwa stała się realizacja takich inicjatyw, jak Porozumienie Burmistrzów. Apeluje zatem o uwzględnienie w programie „Horyzont 2020” odrębnej pozycji budżetowej przeznaczonej na rozwiązania nietechnologiczne – w duchu kontynuacji programu „Inteligentna energia dla Europy”.

Drugie główne przesłanie:

Trójfilary system programu „Horyzont 2020” wnosi znaczącą wartość dodaną do europejskich badań naukowych.

13. W celu zwiększenia regionalnego oddziaływania europejskich działań w zakresie BRI należy uwzględnić szereg aspektów:

- a) podniesienie świadomości społecznej na temat innowacji oraz wpływu i skalowalności BRI;
- b) opracowanie systemów pomiaru wartości z myślą o pogłębieniu współpracy regionalnej w celu sprostania ogromnym wyzwaniom społecznym oraz prowadzeniu wspólnych platform na rzecz otwartych innowacji i partnerstw publiczno-prywatnych z udziałem obywateli;
- c) zachęcanie do dialogu pomiędzy środowiskiem naukowym i społeczeństwem oraz dzięki temu zwiększenie zrozumienia systemowej natury innowacji oraz prognozowania.

KOMITET REGIONÓW

14. Podkreśla, że kwestie kluczowe odnoszące się do BRI w regionach europejskich to:

- a) określenie roli badań rozwoju i innowacji (BRI) w odnowie tradycyjnych procesów zachodzących w sektorze publicznym, w tym procesów decyzyjnych;
- b) zwiększenie znaczenia i wykorzystania wyników inicjatyw przewodnich UE oraz przyspieszenie wdrażania tych działań;
- c) nauczanie się, jak wykorzystywać i sprzedawać dostępną wiedzę naukową i wiedzę o innowacjach za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych oraz dzięki dzieleniu się sprawdzonymi rozwiązaniami i inną istotną wiedzą.

15. Podkreśla, że trójfilary struktura programu „Horyzont 2020” umożliwi osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”. Mając na uwadze to, że program „Horyzont 2020” skupia się na BRI na szczeblu UE, które powinny stymulować BRI w państwach członkowskich i regionach, przy ponownym określeniu regulacji i praktyk odnoszących się do programu „Horyzont 2020” należy uwzględnić następujące zalecenia:

- a) W ramach kryteriów oceniania i finansowania należy położyć nacisk na światową doskonałość; realizując wszystkie działania, należy wykorzystywać wiedzę naukową. Należy jednak podkreślić, że w odniesieniu do każdego filara muszą obowiązywać oddzielne kryteria doskonałości: w pierwszym – powinna to być doskonałość naukowa; w drugim – doskonałość innowacji przemysłowych i odnowy przedsiębiorstw; w trzecim – doskonałość i oddziaływanie innowacji społecznych.
- b) W ramach głównego filara dotyczącego „doskonałej bazy naukowej” należy coraz bardziej podkreślać znaczenie multidyscyplinarnego charakteru przyszłych i powstających technologii. Kryteria oceny oddziaływania powinny obejmować, oprócz publikacji naukowych i patentów, również inne formy przepływów wiedzy między różnymi podmiotami: twórcami wiedzy, użytkownikami wiedzy czy beneficjentami końcowymi.
- c) W ramach filara „wiodąca pozycja w przemyśle” należy położyć zdecydowany nacisk na połączenie różnych technologii w zakresie BRI w celu zwiększenia możliwości wzrostu przedsiębiorstw europejskich, zwłaszcza MŚP. Zarazem można by wspierać udział MŚP w konsorcjach publiczno-prywatnych. Zajęcie się zawiłymi problemami o charakterze przemysłowym wymaga również zwiększenia dynamiczności BRI, co z kolei wiąże się z koniecznością zwiększenia uczestnictwa MŚP. Technologie należy postrzegać jako czynniki umożliwiające szybki rozwój, nawet na poziomie radykalnych zmian, w związku z czym główny nacisk powinno się kłaść na integrację digitalizacji, zachowań ludzkich i dynamiki rynkowej.
- d) W ramach filara „wyzwania społeczne” nacisk należy położyć na połączenie najlepszej europejskiej wiedzy specjalistycznej z zakrojonymi na szeroką skalę projektami opartymi na współtworzeniu, co umożliwi wprowadzenie w Europie obszernych zmian struktury na poziomie systemowym, wykraczających poza tradycyjne granice. Badania koncentrujące się na poszczególnych dziedzinach nauki nie wystarczą do tego, by powstała wiedza służąca sprostaniu wielkim wyzwaniom społecznym. Należy skupić się na multidyscyplinarnych działaniach w zakresie BRI, które dostarczają koncepcje i elementy niezbędne dla wspomnianych systemowych zmian prowadzących do odnowienia struktur. U podstaw badań naukowych leżą eksperymentowanie i pilotaż. Dobrym przykładem jest rozległa dziedzina dotycząca „inteligentnych miast”. Podstawowym elementem wszystkich wymienionych działań jest skalowalność wyników w różnych warunkach w całej Europie.
- e) Ponieważ uzyskanie światowej klasy wyników jest wymagane również w perspektywie krótkoterminowej, zwłaszcza filar „wyzwania społeczne” powinien zostać wykorzystany w celu odnowy polityki ramowej, która obecnie jest niedostatecznie elastyczna oraz zbyt odległa od rzeczywistych praktyk. W różnych programach wykorzystuje się różne systemy finansowania, zależnie od celów programu. Za jedno z rozwiązań można by uznać wieloetapową politykę finansowania, w ramach której każdy etap jest skutecznie finansowany, a wyniki ocenia się na podstawie kryteriów podkreślających potrzebę doskonałej jakości. Tylko udane projekty, spełniające te wymogi w zakresie jakości, przechodzą do kolejnego etapu. Etapy te mogłyby uwzględniać takie fazy projektowe jak 1) wykonalność, 2) eksperymenty, 3) współtworzenie wiedzy oraz 4) upowszechnianie i skalowanie. Pierwszy etap koncentruje się na znalezieniu rozwiązania w ramach zakrojonych na szeroką skalę i otwartych interakcji. Drugi etap miałby na celu sprawdzanie różnych

alternatyw oraz konceptualizację systemu. W trzecim etapie uznani naukowcy zajęliby się opracowywaniem wymaganych elementów składowych. Czwarty etap składałby się z kilku równoległe przeprowadzanych eksperymentów „tworzenia na nowo”, które przyczyniłyby się do zwiększenia społecznego wpływu projektu.

- f) Opisana powyżej wieloetapowa praktyka projektowa dostarczyłaby regionom i innym beneficjentom finansowania z polityki spójności niezliczoną ilość przydatnych informacji o już istniejącej wiedzy specjalistycznej i potencjalnych czynnikach działalności rozwojowej, pod warunkiem że byłaby stosowana w sposób przejrzysty, a jej wyniki byłyby skutecznie rozpowszechniane.

Trzecie główne przesłanie:

Regiony i miasta powinny uwzględnić BRI jako niezbędny element ich głównego programu politycznego. Środki finansowe przeznaczone na realizację programu „Horyzont 2020” i polityki spójności powinny być wykorzystywane w celu tworzenia koncepcji, narzędzi i innych warunków wstępnych, dzięki którym władze lokalne i regionalne mogłyby aktywnie promować innowacje, podejmować ryzyko oraz inwestować w praktyczne zastosowania BRI, tak aby realizowane działania były dostosowane do konkretnych potrzeb danego regionu.

16. Regiony muszą zwiększyć swą gotowość do czerpania korzyści z wyników badań. Trzeba położyć na to większy nacisk i przeznaczyć na ten cel większe środki. Wypracowane kompetencje, praktyki i narzędzia należy następnie wykorzystać, by przygotować wyniki badań do zastosowania w całej Europie. Można to osiągnąć jedynie poprzez intensyfikację synergii w zakresie wykorzystywania wszystkich instrumentów finansowych, tj. programu „Horyzont 2020”, polityki spójności oraz zasobów krajowych, regionalnych i lokalnych. Wspólne korzystanie z zasobów jest jednak niewystarczające, a oprócz tego wymaga zmiany kultury operacyjnej i praktyk administracyjnych. W szczególności należy wzmocnić współpracę regionalną oraz procesy wspólnego uczenia się w zakresie skutecznego wykorzystania strategii RIS3 (krajowych lub regionalnych strategii badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji).

17. Niemniej jednak komplementarność programu „Horyzont 2020” z innymi programami finansowymi UE, w tym z funduszami strukturalnymi, wymaga tego, by również regiony i miasta, które nie zostały objęte środkami z tych funduszy, uzyskały wsparcie w ramach rozwoju tzw. koncepcji „potrójnej spirali” (stosowanej w odniesieniu do władz regionalnych i lokalnych, instytutów wiedzy i przemysłu) w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy. Z tego powodu, jak i ze względu na wagę programu „Horyzont 2020” dla całej UE, w budżecie programu należy przewidzieć konkretne środki na badania i rozwój powiązań opartych na współpracy.

18. Aby osiągnąć wyznaczone cele, trzeba również zmienić sposób myślenia. KR „zachęca pionierskie regiony do tworzenia europejskich konsorcjów łączących różne zdolności w celu opracowywania nowatorskich innowacji społecznych o zastosowaniu ogólnoeuropejskim. Apeluje również o zwiększenie możliwości regionów i miast w zakresie korzystania z programu »Horyzont 2020« oraz innych podobnych inicjatyw. Szczególny nacisk należy położyć na pełne wykorzystanie cyfryzacji i nowych kluczowych technologii wspomagających w celu modernizacji regionalnej polityki innowacyjności”. „Oprócz tego KR zachęca regiony do dążenia do otwartych innowacji

w ramach zorientowanej na człowieka wizji partnerstw między podmiotami sektora publicznego i prywatnego a uniwersytetami i innymi ośrodkami wiedzy, które odgrywają kluczową rolę.

KOMITET REGIONÓW

19. Podkreśla uzupełniającą rolę programu „Horyzont 2020” w odniesieniu do BRI w państwach członkowskich. Wdrożenie programu „Horyzont 2020” powinno doprowadzić w szczególności do rozwoju programów i innych instrumentów finansowych, które pełniłyby funkcję katalizatora europejskich polityk innowacji, zachęcały do działań o charakterze pionierskim oraz zwiększały udział przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP. Potrzebne są zachęty do podejmowania ryzyka, które często towarzyszy poważnym innowacjom. Konieczne jest także zwiększenie funduszy dla MŚP, przeznaczonych zwłaszcza na szybkie wykonywanie prototypów, wprowadzanie na rynek i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

20. Wzywa do zmiany roli Wspólnego Centrum Badawczego w celu wsparcia procesu podejmowania decyzji na szczeblu regionalnym i lokalnym za pomocą najnowszych wyników w zakresie BRI. Należy tego dokonać w sposób skoordynowany z nowym kierunkiem rozwoju Platformy Inteligentnej Specjalizacji. Jeśli chodzi o wyniki, większą uwagę należy poświęcać nie sprawozdaniom i innym publikacjom, ale finansowaniu doświadczeń i szybkiego wykonywania prototypów, a także wykorzystywaniu wiedzy naukowej w procesach wprowadzania praktycznych zmian w całej Europie, co powinno przyczynić się do zwiększenia kapitału odnowy na szczeblu regionalnym i lokalnym.

21. Zwraca szczególną uwagę na sposoby zapewnienia rozwoju i wykorzystania nowych skutecznych instrumentów o silnym wymiarze regionalnym. Polityczne wytyczne są dostępne w ramach programu „Horyzont 2020”. W programie szczegółowym wdrażającym program „Horyzont 2020” wyraźnie wspomina się o elementach ważnych dla regionów oraz o koordynacji z finansowaniem z Funduszu Spójności. Priorytet dotyczący wyzwań społecznych obejmuje wyeliminowanie różnic w dostępie do badań naukowych i innowacji w Europie, na przykład poprzez połączenie w zespoły instytutów badawczych o doskonałej jakości badań i słabiej rozwiniętych regionów, uznawanie wysokiej jakości w słabiej rozwiniętych regionach i ułatwienie edukacji w dziedzinie polityki na poziomie regionalnym.

22. Przekazuje wyraźny komunikat samorządom lokalnym i regionalnym, aby zachęcić je do odgrywania aktywnej roli w realizacji programu „Horyzont 2020”. Aby osiągnąć jak największe korzyści z tego programu, samorządy lokalne i regionalne muszą rozbudować międzyregionalną i paneuropejską współpracę. W tym celu powinny wykorzystać również potencjał europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) ⁽²⁾. W szczególności muszą być w stanie tworzyć wspólne platformy (takie jak fora innowacji i laboratoria współpracy poprzez łączenie świata rzeczywistego i wirtualnego), aby promować ekosystemy innowacji otwartych i regionalnych. Aktywna współpraca w Europie przyniosłaby korzyści skali, umożliwiła tworzenie większych rynków dla lokalnych przedsiębiorstw oraz na jeszcze inne sposoby wsparła rozwój lokalny. Inteligentna specjalizacja – jako główna idea przewodnia zarówno w programie „Horyzont 2020”, jak i w polityce spójności – stwarza po temu nowe możliwości.

23. Podkreśla, że wdrożenie programu „Horyzont 2020” powinno uwydatnić systemowy charakter łańcucha BRI oraz jego końcowych etapów, tzn. komercjalizację wyników badań

naukowych na rynkach. Intensyfikacja działań w zakresie otwartych innowacji wymaga częstszego podejmowania działań badawczych związanych z innowacyjnością i ekosystemami innowacji. W związku z tym multidyscyplinarność BRI powinna koncentrować się przede wszystkim na czynnikach umożliwiających wprowadzanie innowacyjnych zmian, w tym na prognozowaniu, kapitale ludzkim, zdolnościach odnowy i systemach oceny innowacji.

24. Proponuje wyznaczenie strategicznego celu programu „Horyzont 2020”, dotyczącego wykształcenia kultury otwartych innowacji za pośrednictwem specjalnych programów i innych instrumentów, np. na rzecz zaangażowania użytkowników końcowych, obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych metod i narzędzi otwartych innowacji. Cel ten powinien obejmować działania ukierunkowane na tworzenie skalowalnych doświadczeń w zakresie zarządzania otwartymi innowacjami, ich metod i narzędzi oraz środowiska ich stosowania. Konieczne jest przyjęcie podejścia eksperymentalnego, szczególnie w dziedzinach, w których innowacje związane z digitalizacją mogą mieć ogromny wpływ; na przykład w takich dziedzinach, jak inteligentne miasta i inteligentna mobilność.

Czwarte główne przesłanie:

Odnowa programu ramowego oznacza uproszczenie praktyk programowych oraz zwiększenie wpływu finansowanych ze środków UE projektów w zakresie BRI.

25. Uproszczenie praktyk administracyjnych jest jednym z najpoważniejszych oczekiwań co do programu „Horyzont 2020”. Powinno się położyć nacisk na tematy badawcze oraz na elastyczne, przejrzyste systemy finansowania, które byłyby atrakcyjne w takim zakresie, by uniwersytety, instytuty badawcze i przedsiębiorstwa uznały, że warto poszukiwać możliwości nawiązania zakrojonej na szeroką skalę współpracy europejskiej oraz przeznaczyć na te wysiłki znaczne środki ze swoich własnych budżetów. Za odpowiedni i wystarczający środek kontroli można by uznać monitorowanie wydatkowania środków finansowych, w przypadku gdy jego podstawą są stosowane przez dany podmiot zgodne z prawem procedury księgowe i procedury rutynowej kontroli. Przyczyniłoby się to do znacznego – nawet większego niż planowano – zmniejszenia liczby kontroli przeprowadzanych przez UE i urzędników administracji jej państw członkowskich.

KOMITET REGIONÓW

26. Apeluje o uproszczenie praktyk administracyjnych i podkreśla, że praktyki te zawsze powinny służyć realizacji faktycznych celów wynikających z treści projektów oraz wspierać ich realizację. Utworzenie pojedynczego punktu kontaktowego w Komisji Europejskiej mogłoby zapobiec rozproszeniu koordynacji innowacyjnych projektów. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w przypadku projektów wielodyscyplinarnych lub finansowanych za pomocą różnych funduszy europejskich.

27. Uważa, że niezbędna jest zmiana art. 24 projektu rozporządzenia w sprawie zasad uczestnictwa (COM(2011) 810 final), dotyczącego kosztów pośrednich. W obecnie proponowanym modelu („ryczałtowym”) koszty pośrednie określane są przez zastosowanie zryczałtowanej stawki 20 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich. Tworzyłoby to często nieuzasadnione trudności w pokrywaniu faktycznych kosztów

⁽²⁾ CdR 230/2010 final.

pośrednich. Należy znacznie podnieść tę stawkę lub umożliwić przyjmowanie faktycznych kosztów również w odniesieniu do kosztów pośrednich.

28. Z zadowoleniem przyjmuje dostosowanie do siebie programu „Horyzont 2020” i polityki spójności oraz połączenie różnych unijnych programów i instrumentów finansowych. Aby jednak zapewnić wprowadzenie niezbędnych zmian, powinno się jeszcze dopracowywać plany w ramach programu „Horyzont 2020”. Oznacza to, że w ramach każdego programu powinno się przyjąć kryteria służące osiągnięciu celów danego programu, lecz wszystkie programy powinny kierować się wspólną zasadą, zgodnie z którą projekt powinien obejmować skuteczne środki transferu jego wyników badawczych, tak by mogły one być wykorzystywane przez podmioty niezwiązane z projektem. W celu zwiększenia oddziaływania projektu należy również zwiększyć elastyczność wykorzystania środków finansowych w trakcie trwania projektu. Liczy się wynik, a nie administracja.

29. Wyraża ponownie poparcie dla podejścia zaproponowanego przez Parlament Europejski, opartego na „nauce i technologii” lub na „nauce i innowacji”, na naukowych i technicznych kryteriach jakości, na realistycznych praktykach zarządzania, na uznaniu cech wspólnych i różnic, które łączą i dzielą naukę, rozwój technologii oraz rozpowszechnianie ich osiągnięć na rynku ⁽³⁾.

30. Podkreśla znaczenie ścisłej współpracy w zakresie działań finansowanych ze środków przeznaczonych na program „Horyzont 2020” i na politykę spójności. W nowym okresie programowania finansowanie polityki spójności powinno być wykorzystywane do celów określonych przez KR w opinii „Uproszczenia w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych”. KR wezwał do utworzenia nowych mechanizmów, za pośrednictwem których można by przyznawać fundusze władzom lokalnym i regionalnym, tak aby te ostatnie mogły kupować wyniki udanych projektów badawczych w celu zaspokojenia zapotrzebowania na umiejętności w innowacyjnym rozwoju regionalnym ⁽⁴⁾.

31. Proponuje stosowanie następujących środków w odniesieniu do większości programów w ramach programu „Horyzont 2020”, przy czym każdy program powinien skupiać się na tematach, które mają największy związek z jego celami:

- a) Jedną z głównych słabości obecnego systemu wynika z niedostatecznego wykorzystania dostępnej wiedzy. Na początku projektu należy przewidzieć wystarczającą ilość czasu oraz innych zasobów na gromadzenie i analizowanie już istniejącej wiedzy związanej z danym tematem. O wynikach tego etapu projektu należy otwarcie poinformować również strony niezwiązane z projektem, co ma na celu poprawę rozpowszechniania i zwiększenie przydatności informacji, gdziekolwiek będzie to możliwe.
- b) Należy również bardziej podkreślić znaczenie osiągnięcia celów dotyczących wyników. W praktyce oznacza to na przykład, że w opisach programów i zastosowaniach projektów należy podkreślić społeczny wpływ działań w zakresie BRI zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej. Więcej środków powinno się inwestować w zwiększenie wpływu; działania w zakresie pilotażu oraz rozpowszechniania wyników również powinno się zintensyfikować i rozplanować w całym cyklu życia projektu. Zasoby

powinno się przydzielić w sposób umożliwiający zaangażowanie na różnych etapach projektu nowych partnerów, w szczególności współtwórców wiedzy oraz podmiotów wdrażających wyniki pochodzących z różnych regionów i działających w różnych dziedzinach.

- c) W ramach kultury projektowej powinno się również zwiększyć otwartość, współpracę i zdolność do właściwej reakcji, tak aby zarezerwować część budżetu projektu (zazwyczaj 10–20 %) na nieprzewidziane z góry działania podejmowane i planowane w trakcie trwania projektu w celu zareagowania na zmiany zewnętrzne i rozwój sytuacji w danej dziedzinie. Tego rodzaju środki finansowe można również przeznaczyć na włączenie do projektu nowych partnerów, jeśli okaże się, że wiedzę cenną z punktu widzenia projektu posiadają podmioty, które początkowo nie brały udziału w projekcie.
- d) W ramach rozporządzeń finansowych należałoby opracować mechanizmy umożliwiające przeznaczanie niewielkich kwot w budżecie na kontynuację prac związanych z wyjątkowo dobrymi wynikami projektów. Wsparcie to wiązałoby się z kryteriami doskonałości i byłoby przede wszystkim zachętą do tego, by kierować wyjątkowo dobre wyniki na kolejny etap cyklu innowacji (np. z poziomu badań do demonstracji czy komercjalizacji).
- e) Trójkąt wiedzy (synergia pomiędzy badaniami, edukacją i innowacjami) powinien być jedną z głównych zasad nie tylko w EIT, lecz także w ramach całego programu „Horyzont 2020”. Każdy projekt powinien obejmować plany działań mających na celu urzeczywistnienie trójkąta wiedzy.

Pięte główne przesłanie:

Ekosystemy innowacji, kluczowe technologie wspomagające, zamówienia publiczne i infrastruktury badawcze wymagają szeroko zakrojonych działań rozwojowych.

32. W ramach programu „Horyzont 2020” trzeba zadbać o to, by zaawansowane metody i procesy dotyczące partnerstwa między uniwersytetami a przedsiębiorstwami były stosowane w całej Europie. Należy skupić się na zwiększeniu potencjału w zakresie osiągania wyników, które pozwalają uzyskać więcej innowacji z badań naukowych, oraz na dochodowych przedsiębiorstwach, w tym tych z sektora publicznego.

33. Produkty mające powodzenie na całym świecie – czy będą to produkty sensu stricto, czy systemy, usługi lub szersze układy funkcjonalne – są wynikiem światowej klasy wiedzy, której podstawą są łańcuchy wartości i ekosystemy. Program „Horyzont 2020” musi być w stanie stworzyć warunki do powstania sprawnych łańcuchów innowacji. Tylko wtedy można będzie odpowiednio zareagować na duże wyzwania społeczne i potrzebę odnowy przemysłu.

KOMITET REGIONÓW

34. Podkreśla rolę kluczowych technologii wspomagających w realizacji programu „Horyzont 2020”. Jednak technologii tych nie należy rozwijać jedynie w ramach oddzielnych programów na rzecz nauki i technologii, ale raczej powinno się już na etapie działań badawczo-rozwojowych (B+R) powiązać je z łańcuchami wartości w przemyśle i światowymi sieciami wartości innowacyjnej oraz z działaniami mającymi na celu rozwój regionalnych ekosystemów i klastrów innowacyjnych i wzmocnienie specjalistycznej wiedzy. Przyczynić się do tego

⁽³⁾ CdR 67/2011 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

może rozwój kampusów akademickich na poziomie regionalnym. Jest to ważne, ponieważ pozwala na to, by działania małych oraz większych przedsiębiorstw w zakresie rozwoju produktów mogły wyjść poza trudne pierwsze etapy.

35. Apeluje o to, by w maksymalnie wykorzystać zapotrzebowanie sektora publicznego na nowe usługi, produkty i technologie i posłużyć się nim jako dźwignią służącą tworzeniu większego zapotrzebowania na innowacje za pośrednictwem zamówień publicznych. KR dostrzegł⁽⁵⁾ znaczącą siłę nabywczą zamówień publicznych, które odpowiadają 17 % PKB UE-27 oraz fakt, że zamówienia publiczne w zasadniczym stopniu stymulują innowacje i w sposób oczywisty przyczyniają się do podniesienia standardów (społecznych, środowiskowych itp.). Ich potencjał powinien być wykorzystywany na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim, a także powinien być wspierany odpowiednimi środkami budowania potencjału.

36. Ponownie wyraża przekonanie, że europejska przestrzeń badawcza mogłaby zostać umocniona, gdyby zakup usług w zakresie badań i rozwoju był włączony do procedur zamówień publicznych; odwołuje się do opinii KR-u w sprawie zielonej księgi w sprawie zamówień publicznych⁽⁶⁾ i do opinii w sprawie zamówień przedkomercyjnych⁽⁷⁾; zaznacza przy tym, że nie powinno to prowadzić do wystawienia tych usług na działanie konkurencji.

37. Uznaje kluczową rolę miast w kontekście zakrojonych na szeroką skalę innowacji, zmieniających system i mających duży potencjalny wpływ na sprostanie trudnym wyzwaniom środowiskowym, społecznym i gospodarczym naszych czasów. Instytucje polityczne i ośrodki wiedzy powinny w większym stopniu wspierać proces transformacji, za pomocą którego możliwe jest opracowywanie, pilotaż i zwiększanie zakresu innowacji zmieniających system w kontekście miejskim.

38. Zwraca uwagę, że pełny udział władz regionalnych i lokalnych jest niezbędny do tego, by poprzez działania dostosowane do konkretnych potrzeb regionów osiągnąć cele strategii „Europa 2020” na rzecz wzrostu i zatrudnienia, zwłaszcza zaś cele Unii innowacji. Podkreśla w tym kontekście, że władze te odgrywają ważną rolę w inicjowaniu współpracy przedsiębiorstw, uczelni wyższych, ośrodków badawczych oraz instytucji publicznych (w ramach „potrójnej spirali” lub podobnych koncepcji).

39. Podkreśla znaczenie inwestycji w paneuropejskie infrastruktury badawcze. Aby włączyć podmioty lokalne i regionalne w realizację celów strategii „Europa 2020”, wymiar dotyczący innowacji powinien być odpowiednio obecny we wszystkich aspektach ram europejskiej przestrzeni badawczej (EPB), tzn. należy rozwijać EPB tak, by stała się europejską przestrzenią badań i innowacji. Infrastruktury badawcze stanowią ważne zasoby, które uzupełniają zaplecze badawcze i wyposażenie wyższych uczelni i innych podmiotów. Przyciągają także świetnych badaczy z całego świata i powinny być uznawane za wspólne platformy dla badaczy z różnych dziedzin, które są też niezbędne do współpracy między naukowcami, specjalistami z przedsiębiorstw publicznych i prywatnych oraz innymi podmiotami społeczeństwa.

⁽⁵⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽⁷⁾ CdR 58/2008 fin.

⁽⁸⁾ COM(2011) 822 final.

Szóste główne przesłanie:

Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) może wnieść szczególnie wkład także na szczeblu regionalnym.

40. Komisja podkreśla⁽⁸⁾, że ośrodki kolokacji EIT odgrywają ważną rolę w umacnianiu łączności lokalno-globalnej w odniesieniu do wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) jako całości, dzięki bliskiej współpracy z władzami regionalnymi, w szczególności tymi, które uczestniczą w opracowaniu i realizacji regionalnych strategii innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3). Znakomitym przykładem rozwoju tej koncepcji są regionalne wspólnoty innowacji i realizacji objęte inicjatywą dotyczącą łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej (WWiI – Klimat). Stanowią one oryginalny, ogólnoeuropejski model innowacji regionalnych, wykorzystujący regiony jako poligony doświadczalne, w ramach których rozwój zdolności zarządzania i mocne strony regionów łączone są ze światowymi wyzwaniami.

KOMITET REGIONÓW

41. Z zadowoleniem przyjmuje plany ustanowienia, zgodnie z propozycją Komisji, nowych WWiI w następujących obszarach tematycznych: w ramach pierwszej fali – innowacje na rzecz zdrowego stylu życia oraz aktywnego starzenia się, surowce i żywność na przyszłość; oraz w ramach drugiej fali – mobilność w miastach, produkcja oferująca wartość dodaną i inteligentne i bezpieczne społeczeństwa. WWiI odgrywają szczególną rolę w zachęcaniu do otwartych innowacji oraz w wspieraniu ich za pomocą zaawansowanej digitalizacji, co powinno przyczynić się do zwiększenia innowacyjności w całej Europie.

42. Wzywa EIT do kontynuowania swojej misji mającej zasadnicze znaczenie dla aktywnego rozwoju i wsparcia upowszechniania dobrych praktyk w dziedzinie integracji trójkąta wiedzy w celu wypracowania wspólnej kultury innowacji i wymiany wiedzy. W przyszłości EIT powinien promować użyteczność doświadczeń WWiI we wszystkich regionach europejskich oraz powinien wykształcić kulturę współpracy, która mogłaby być wzorem do naśladowania zarówno w Europie, jak i poza nią.

43. Popiera plany rozwoju struktury zarządzania EIT. Szczególne znaczenie ma propozycja Komisji zawarta we wniosku dotyczącym rozporządzenia⁽⁹⁾, by EIT współpracował bezpośrednio z krajowymi i regionalnymi przedstawicielami i zainteresowanymi stronami funkcjonującymi w całym łańcuchu innowacji, co miałyby korzystne skutki dla obu stron. Aby uczynić taki dialog i wymianę bardziej systematycznymi, należy zorganizować forum zainteresowanych stron EIT, gromadzące szerszą społeczność zainteresowanych stron wokół zagadnień o charakterze przekrojowym. KR powinien odgrywać rolę pomostu pomiędzy tym forum i regionami.

44. Proponuje, by wspólnoty wiedzy i innowacji działające w ramach EIT podjęły się organizacji szkoleń w zakresie zarządzania na najwyższym poziomie dla decydentów regionalnych, tak aby nauczyl się oni wykorzystywać istniejące możliwości wykorzystywania BRI jako istotnego elementu procesu decyzyjnego na szczeblu obywatelskim oraz procesu wspólnego uczenia się (*bench-learning*) regionów europejskich w ramach sieci. Ma to szczególne znaczenie, biorąc pod uwagę to, że sieć EIT jest europejskim motorem innowacji, jednoczącym główne podmioty działające w dziedzinie szkolnictwa, badań naukowych i biznesu.

⁽⁹⁾ COM(2011) 817 final.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw (19)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><u>Europejskie władze regionalne i lokalne mają do odegrania ważną rolę w urzeczywistnianiu europejskiej przestrzeni badawczej oraz zapewnieniu sprawnej koordynacji wspólnotowych instrumentów finansowych, zwłaszcza w zakresie tworzenia powiązań między programem „Horyzont 2020” a funduszami strukturalnymi – w obrębie ram regionalnych strategii innowacji, opartych na inteligentnej specjalizacji. Regiony odgrywają również kluczową rolę w upowszechnianiu i wdrażaniu wyników programu „Horyzont 2020” oraz w oferowaniu uzupełniających instrumentów finansowania, w tym zamówień publicznych. Poza tym program „Horyzont 2020” powinien również zapewniać środki przeznaczone na badania i rozwój odnośnie do koncepcji oraz metod niezbędnych do współpracy w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy między regionami i miastami, uniwersytetami i przedsiębiorstwami.</u></p>

Uzasadnienie

Wyznaczając cel, zgodnie z którym Europa ma zająć pozycję światowego lidera w reagowaniu na wyzwania społeczne (co stwierdzono już w programie „Horyzont 2020”), należy wzmocnić regionalny aspekt działalności w zakresie badań, rozwoju i innowacji. Tradycyjne instytucje uniwersyteckie nie odgrywają już roli inkubatorów innowacji; obecnie funkcję tę przejęły innowacyjne ekosystemy regionalne, testujące prototypy wielu rodzajów innowacji zorientowanych na użytkownika, takich jak nowe produkty, usługi, procesy, struktury i systemy, które muszą być podatne na transformacje i skalowalność.

W tym celu w budżecie programu „Horyzont 2020” należy przewidzieć konkretny aspekt regionalny w celu modernizacji działań związanych z koncepcją potrójnej spirali. Szczególną uwagę należy zwrócić na badania i innowacje dotyczące koncepcji i metod niezbędnych do zwiększenia w społeczeństwie oddziaływania przepływu wiedzy między różnymi podmiotami, począwszy od jednostek tworzących wiedzę, przez jej użytkowników, aż po końcowych beneficjentów. Część tych kosztów mogą pokryć fundusze strukturalne. Uzupełniający charakter funduszy strukturalnych względem programu „Horyzont 2020” pozwala pokryć jedynie część kosztów rozwoju i to tylko w regionach i miastach, które kwalifikują się do tego finansowania. Problem pojawia się w wypadku regionów i miast, które nie są objęte tymi środkami lub zostały nimi objęte w niewielkim stopniu i stąd nie są w stanie wykorzystać ich na rozwój związanych z koncepcją potrójnej spirali działań w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy.

Poprawka 2

Motyw (26)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W celu osiągnięcia największego możliwego wpływu, „Horyzont 2020” powinien rozwijać synergię z innymi programami Unii w takich dziedzinach jak edukacja, przestrzeń kosmiczna, środowisko, konkurencyjność i MŚP, bezpieczeństwo wewnętrzne, kultura i media, a także z funduszami polityki spójności i polityką rozwoju obszarów wiejskich, co może w szczególności pomóc we wzmocnieniu krajowych i regionalnych zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w kontekście strategii inteligentnej specjalizacji.</p>	<p>W celu osiągnięcia największego możliwego wpływu, program „Horyzont 2020” powinien rozwijać synergię z innymi programami Unii w takich dziedzinach jak edukacja, przestrzeń kosmiczna, środowisko, konkurencyjność i MŚP, bezpieczeństwo wewnętrzne, kultura i media, a także z funduszami polityki spójności i polityką rozwoju obszarów wiejskich, co może w szczególności pomóc we wzmocnieniu krajowych i regionalnych zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w kontekście strategii inteligentnej specjalizacji. <u>Program ten powinien również nawiązywać do osiągnięć obecnych inicjatyw, takich jak „Regiony wiedzy”.</u></p>

Poprawka 3

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>„Horyzont 2020” odgrywa główną rolę w osiągnięciu celów strategii „Europa 2020” w zakresie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez stworzenie wspólnych ram strategicznych unijnego finansowania badań naukowych i innowacji, umożliwiając tym samym uzyskanie prywatnych inwestycji, stworzenie nowych miejsc pracy i zapewnienie długoterminowego zrównoważonego wzrostu i konkurencyjności w Europie.</p>	<p>„Horyzont 2020” odgrywa główną rolę w osiągnięciu celów strategii „Europa 2020” w zakresie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez stworzenie wspólnych ram strategicznych unijnego finansowania badań naukowych i innowacji, umożliwiając tym samym uzyskanie <u>publicznych i prywatnych</u> inwestycji, stworzenie nowych miejsc pracy, <u>propagowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej</u> oraz <u>zapewnienie długoterminowego zrównoważonego wzrostu i konkurencyjności w Europie. Środki z programu „Horyzont 2020” powinny zostać przeznaczone na rozwój koncepcji, metod i innych form kapitału intelektualnego niezbędnego do współpracy miast i regionów, uniwersytetów i przedsiębiorstw w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy.</u></p>

Uzasadnienie

Nie tylko fundusze strukturalne, lecz również program „Horyzont 2020” powinien zapewniać finansowanie rozwoju związanych z koncepcją potrójnej spirali działań w zakresie innowacji i waloryzacji wiedzy. Modernizacja potrójnej spirali ma fundamentalne znaczenie dla zachęcania regionów do inteligentnej specjalizacji i wspierania ich w podejmowanych wysiłkach, a także dla budowania europejskiej doskonałości poprzez intensywniejszą współpracę oraz naukę opartą na porównywaniu i poszukiwaniu wzorców. W tym celu w programie „Horyzont 2020” należy uwzględnić finansowanie dla wiodących uczelni wyższych i regionów, aby zlikwidować panującą w Europie przepaść w zakresie badań i innowacji dzięki połączeniu doskonałych ośrodków badawczych i słabiej rozwiniętych regionów, rozpoznaniu doskonałości w słabiej rozwiniętych regionach oraz ułatwianiu poznawania strategii w zakresie innowacji na płaszczyźnie regionalnej.

Poprawka 4

Artykuł 5 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 5</p> <p><i>Cel ogólny, priorytety i cele szczegółowe</i></p> <p>1. „Horyzont 2020” wnosi wkład w budowanie gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności w całej Unii poprzez pozyskanie wystarczających dodatkowych nakładów na badania i rozwój oraz innowacyjność. W ten sposób wspiera on realizację strategii „Europa 2020” oraz innych kierunków polityki Unii, a także utworzenie i funkcjonowanie europejskiej przestrzeni badawczej. Stosowne wskaźniki efektywności określono we wstępie do załącznika I.</p>	<p>Artykuł 5</p> <p><i>Cel ogólny, priorytety i cele szczegółowe</i></p> <p>1. „Horyzont 2020” wnosi wkład w budowanie gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności w całej Unii poprzez pozyskanie wystarczających dodatkowych nakładów na badania i rozwój oraz innowacyjność. W ten sposób wspiera on realizację strategii „Europa 2020” oraz innych kierunków polityki Unii, a także utworzenie i funkcjonowanie europejskiej przestrzeni <u>badawczej badań i innowacji</u>. Stosowne wskaźniki efektywności określono we wstępie do załącznika I.</p>

Uzasadnienie

W całym programie „Horyzont 2020” podkreśla się znaczenie innowacji. Same badania nie wystarczą, badania powinny raczej prowadzić do innowacji oraz do wzrostu gospodarczego i dobrobytu. Jak proponuje się w punkcie 39 opinii, bardziej odpowiednią nazwą europejskiej przestrzeni badawczej byłaby nazwa „europejska przestrzeń badań i innowacji”. Poprawkę tę należy wprowadzić we wszystkich odpowiednich częściach projektu rozporządzenia.

Poprawka 5

Artykuł 5 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 5</p> <p>Cel ogólny, priorytety i cele szczegółowe</p> <p>3. Wspólne Centrum Badawcze wnosi wkład w osiągnięcie ogólnego celu i priorytetów określonych w ust. 1 i 2 poprzez wsparcie naukowe i techniczne polityki Unii. Ogólny zarys działań przedstawiono w części IV załącznika I.</p>	<p>Artykuł 5</p> <p>Cel ogólny, priorytety i cele szczegółowe</p> <p>3. Wspólne Centrum Badawcze wnosi wkład w osiągnięcie ogólnego celu i priorytetów określonych w ust. 1 i 2 poprzez wsparcie naukowe i techniczne polityki Unii. <u>Rola JRC polega także na wspieraniu procesu podejmowania decyzji na szczeblu regionalnym i lokalnym za pomocą wyników najnowszych badań i innowacji.</u> Ogólny zarys działań przedstawiono w części IV załącznika I.</p>

Uzasadnienie

Jak stwierdzono w punkcie 20 opinii, Wspólne Centrum Badawcze powinno wspierać proces podejmowania decyzji na szczeblu regionalnym i lokalnym za pomocą najnowszych wyników w zakresie BRI. Koncentracja ta powinna zostać osiągnięta na drodze koordynacji z działaniami Platformy Inteligentnej Specjalizacji. Wyniki powinny dotyczyć w głównej mierze finansowania doświadczeń i szybkiego wykonywania prototypów, zamiast przybierać formę raportów i innych publikacji. Należy stosować wiedzę badawczą w konkretnych procesach zmian we wszystkich częściach Europy, zwiększając tym samym kapitał odnowy na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Poprawka 6

Artykuł 7 ust. 1 lit. (b) ppkt (ii)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
b) ii) historia udanego uczestnictwa w programach UE w zakresie badań naukowych i innowacji;	b) ii) historia udanego uczestnictwa w programach UE w zakresie badań naukowych i innowacji;

Uzasadnienie

Automatycznie wyklucza to nowych członków.

Poprawka 7

Artykuł 12

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 12</p> <p>Porady zewnętrzne i zaangażowanie społeczne</p> <p>1. Dla celów realizacji programu „Horyzont 2020” należy uwzględnić porady i wkład, w stosownych przypadkach: grup doradczych niezależnych, wysokiej klasy ekspertów powołanych przez Komisję; struktur dialogu utworzonych na mocy międzynarodowych umów w zakresie nauki i technologii; działań wybiegających w przyszłość; ukierunkowanych konsultacji społecznych; oraz przejrzystych i interaktywnych procesów zapewniających wsparcie odpowiedzialnych badań i innowacji.</p> <p>2. Należy również w pełni uwzględnić stosowne aspekty agend badań naukowych i innowacji ustanowionych przez Europejskie Platformy Technologiczne, inicjatywy w zakresie wspólnego planowania i europejskie partnerstwa innowacyjne.</p>	<p>Artykuł 12</p> <p>Porady zewnętrzne i zaangażowanie społeczne</p> <p>1. Dla celów realizacji programu „Horyzont 2020” należy uwzględnić porady i wkład, w stosownych przypadkach: grup doradczych niezależnych, wysokiej klasy ekspertów powołanych przez Komisję; struktur dialogu utworzonych na mocy międzynarodowych umów w zakresie nauki i technologii; działań wybiegających w przyszłość; ukierunkowanych konsultacji społecznych; oraz przejrzystych i interaktywnych procesów zapewniających wsparcie odpowiedzialnych badań i innowacji.</p> <p>2. Należy również w pełni uwzględnić stosowne aspekty agend badań naukowych i innowacji ustanowionych przez Europejskie Platformy Technologiczne, inicjatywy w zakresie wspólnego planowania i europejskie partnerstwa innowacyjne.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p><u>3. Jeśli dążymy do tego, by Europa stała się światowym liderem w pokonywaniu głównych wyzwań społecznych, działania w zakresie badań i innowacji muszą mieć charakter wielodyscyplinarny i wielokulturowy, z silnym uczestnictwem regionów. Wymaga to ogólnoeuropejskiej współpracy regionalnej oraz podejmowania działań na rzecz regionalnej doskonałości przy pomocy programów takich jak „Regiony wiedzy” i „Żywe laboratoria”.</u></p>

Uzasadnienie

Niniejsza poprawka opiera się na punktach 8–11 opinii.

Poprawka 8

Artykuł 13 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 13</p> <p><i>Działania przekrojowe</i></p> <p>1. Między priorytetami w ramach programu „Horyzont 2020” i w ich obrębie ustanawia się powiązania i połączenia. Szczególną uwagę należy zwrócić w tym zakresie na rozwój i zastosowanie kluczowych technologii wspomagających i przemysłowych, na wsparcie od wynalazku po wprowadzenie na rynek, na interdyscyplinarne badania naukowe i innowacje, na nauki społeczne, gospodarcze i humanistyczne, na wspieranie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej, na współpracę z państwami trzecimi, na odpowiedzialne badania i innowacje uwzględniające równouprawnienie płci oraz na zwiększenie atrakcyjności zawodu naukowca i ułatwienie międzynarodowej i międzysektorowej mobilności naukowców.</p>	<p>Artykuł 13</p> <p><i>Działania przekrojowe</i></p> <p>1. Między priorytetami w ramach programu „Horyzont 2020” i w ich obrębie ustanawia się powiązania i połączenia. Szczególną uwagę należy zwrócić w tym zakresie na rozwój i zastosowanie kluczowych <u>kompetencji wspomagających i technologii wspomagających</u> i przemysłowych, na wsparcie od wynalazku po wprowadzenie na rynek, na interdyscyplinarne badania naukowe i innowacje, na nauki społeczne, gospodarcze i humanistyczne, na wspieranie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej, na współpracę z państwami trzecimi, na odpowiedzialne badania i innowacje uwzględniające równouprawnienie płci oraz na zwiększenie atrakcyjności zawodu naukowca i ułatwienie międzynarodowej i międzysektorowej mobilności naukowców.</p>

Uzasadnienie

Jak stwierdzono w punkcie 34 opinii, rola kluczowych technologii wspomagających powinna być postrzegana w dużo szerszej perspektywie niż rozwój technologiczny, tzn. technologie należy wiązać już na etapie działań badawczo-rozwojowych (B+R) z łańcuchami wartości w przemyśle i światowymi sieciami wartości innowacyjnej oraz z działaniami mającymi na celu rozwój regionalnych ekosystemów i klastrów innowacyjnych oraz wzmocnienie specjalistycznej wiedzy. Koncentrację tę można najlepiej zdefiniować jako „kluczowe kompetencje wspomagające i technologie przemysłowe”.

Poprawka 9

Artykuł 20

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 20</p> <p><i>Partnerstwa publiczno-publiczne</i></p> <p>1. Program „Horyzont 2020” wnosi wkład we wzmocnienie partnerstw publiczno-publicznych w przypadkach, gdy w Unii wspólnie realizowane są działania na poziomie regionalnym, krajowym lub międzynarodowym.</p> <p>Szczególną uwagę zwraca się na inicjatywy w zakresie wspólnego planowania między państwami członkowskimi.</p>	<p>Artykuł 20</p> <p><i>Partnerstwa publiczno-publiczne</i></p> <p>1. Program „Horyzont 2020” wnosi wkład we wzmocnienie partnerstw publiczno-publicznych w przypadkach, gdy w Unii wspólnie realizowane są działania na poziomie regionalnym, krajowym lub międzynarodowym.</p> <p>Szczególną uwagę zwraca się na inicjatywy w zakresie wspólnego planowania między państwami członkowskimi. <u>Inicjatywy te mogą, w uzasadnionych przypadkach, obejmować regiony i miasta UE.</u></p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>2. Partnerstwa publiczno-publiczne mogą być wspierane w obrębie priorytetów określonych w art. 5 ust. 2 lub na zasadzie połączenia tych części, w szczególności poprzez:</p> <p>(a) instrument ERA NET, z zastosowaniem dotacji w celu wsparcia partnerstw publiczno-publicznych na etapie przygotowania, tworzenia struktur sieciowych, projektowania, realizacji i koordynacji wspólnych działań, a także zapewnienie dodatkowych środków na potrzeby poszczególnych wspólnych zaproszeń do składania wniosków i działań o charakterze międzynarodowym;</p> <p>(b) uczestnictwo Unii w programach podejmowanych przez wiele państw członkowskich zgodnie z art. 185 TFUE.</p> <p>Dla celów lit. a) dodatkowe finansowanie jest uzależnione od wysokiego poziomu uprzedniego zaangażowania finansowego uczestniczących podmiotów we wspólne zaproszenia i działania. Instrument ERA NET może przewidywać cel harmonizacji zasad i sposobów realizacji wspólnych zaproszeń i działań. Można go również wykorzystać do przygotowania inicjatywy na podstawie art. 185 TFUE.</p> <p>Dla celów lit. b) takie inicjatywy proponuje się jedynie w przypadkach, kiedy potrzebna jest specjalna struktura na potrzeby realizacji oraz kiedy uczestniczące państwa wykazują wysoki poziom zaangażowania w integrację na poziomie naukowym, zarządzania i finansowym. Ponadto wnioski dotyczące inicjatyw, o których mowa w lit. b) określa się na podstawie wszystkich następujących kryteriów:</p> <p>(a) jasna definicja celu, który ma być osiągnięty oraz jego znaczenie dla celów programu „Horyzont 2020” i szerszych celów strategicznych Unii;</p> <p>(b) wyraźne zaangażowanie finansowe państw uczestniczących, w tym uprzednie zobowiązanie do połączenia krajowych i/lub regionalnych inwestycji do celów transnarodowych badań naukowych i innowacji;</p> <p>(c) wartość dodana działania na poziomie Unii;</p> <p>(d) masa krytyczna pod względem wielkości i liczby objętych nimi programów, podobieństwo działań i zakres prowadzonych w ich ramach odnośnych badań;</p> <p>(e) efektywność art. 185 TFUE jako najbardziej właściwego środka osiągnięcia celów.</p>	<p>2. Partnerstwa publiczno-publiczne mogą być wspierane w obrębie priorytetów określonych w art. 5 ust. 2 lub na zasadzie połączenia tych części, w szczególności poprzez:</p> <p>(a) instrument ERA-NET, z zastosowaniem dotacji w celu wsparcia partnerstw publiczno-publicznych na etapie przygotowania, tworzenia struktur sieciowych, projektowania, realizacji i koordynacji wspólnych działań, a także zapewnienie dodatkowych środków na potrzeby poszczególnych wspólnych zaproszeń do składania wniosków i działań o charakterze międzynarodowym;</p> <p>(b) uczestnictwo Unii w programach podejmowanych przez wiele państw członkowskich zgodnie z art. 185 TFUE – <u>przy udziale, w uzasadnionych przypadkach, władz szczebla niższego niż krajowy.</u></p> <p>Dla celów lit. a) dodatkowe finansowanie jest uzależnione od wysokiego poziomu uprzedniego zaangażowania finansowego uczestniczących podmiotów we wspólne zaproszenia i działania. Instrument ERA-NET może przewidywać cel harmonizacji zasad i sposobów realizacji wspólnych zaproszeń i działań. Można go również wykorzystać do przygotowania inicjatywy na podstawie art. 185 TFUE.</p> <p>Dla celów lit. b) takie inicjatywy proponuje się jedynie w przypadkach, kiedy potrzebna jest specjalna struktura na potrzeby realizacji oraz kiedy uczestniczące państwa wykazują wysoki poziom zaangażowania w integrację na poziomie naukowym, zarządzania i finansowym. Ponadto wnioski dotyczące inicjatyw, o których mowa w lit. b) określa się na podstawie wszystkich następujących kryteriów:</p> <p>(a) jasna definicja celu, który ma być osiągnięty oraz jego znaczenie dla celów programu „Horyzont 2020” i szerszych celów strategicznych Unii;</p> <p>(b) wyraźne zaangażowanie finansowe państw uczestniczących, w tym uprzednie zobowiązanie do połączenia krajowych i/lub regionalnych inwestycji do celów transnarodowych badań naukowych i innowacji;</p> <p>(c) wartość dodana działania na poziomie Unii;</p> <p>(d) masa krytyczna pod względem wielkości i liczby objętych nimi programów, podobieństwo działań i zakres prowadzonych w ich ramach odnośnych badań;</p> <p>(e) efektywność art. 185 TFUE jako najbardziej właściwego środka osiągnięcia celów.</p>

Uzasadnienie

Aktywna rola regionów jest niezbędna do realizacji celów programu „Horyzont 2020”. W tworzeniu inicjatyw w zakresie wspólnego planowania potrzebna jest większa elastyczność i wydatniejsza rola regionów.

Niniejsza poprawka ma również na celu zwrócenie uwagi na fakt, iż logika dotycząca państw członkowskich powinna obowiązywać także w stosunku do uczestnictwa UE w programach prowadzonych przez władze regionalne. Bez wątpienia byłoby to zgodne z duchem artykułu 185 TFUE.

Bruksela, 19 lipca 2012 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
